
ELEKTROENERĢIJAS UN DABASGĀZES TIRGUS APSKATS

par 2018.gada 2.ceturksni

Izmantotie saīsinājumi

EE – Igaunijas tirdzniecības apgabals;

Elsport – *Nord Pool* nākamās dienas elektroenerģijas tirdzniecības birža;

Gaspool (GASPOOL market area in Germany) – Vācijas dabasgāzes tirdzniecības birža;

HES – hidroelektrostacija;

Intraday – *Nord Pool* šodienas elektroenerģijas tirdzniecības birža;

Likums – Likums "[Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem](#)";

LT – Lietuvas tirdzniecības apgabals;

LV – Latvijas tirdzniecības apgabals;

NP (Nord Pool) – Eiropas Ziemeļvalstu elektroenerģijas tirdzniecības birža;

TTF (Title Transfer Facility) – Nīderlandes dabasgāzes tirdzniecības birža;

VTP – virtuālais tirdzniecības punkts;

ZTP (Zeebrugge Trading Point) – Beļģijas dabasgāzes tirdzniecības birža.

Satura rādītājs

Ievads.....	4
1. Elektroenerģija	4
1.1. Elektroenerģijas patēriņš.....	4
1.2. Saražotās elektroenerģijas apjoms	4
1.3. Importa un eksporta struktūra	5
1.4. Elektroenerģijas vairumtirgus dalībnieki	6
1.5. Elektroenerģijas vairumtirgus cenas	7
1.6. Elektroenerģijas tirgus produkti.....	8
1.7. Elektroenerģijas mazumtirgus cenas.....	8
2. Dabaszgāze	9
2.1. Dabaszgāzes patēriņš	9
2.2. Dabaszgāzes vairumtirgus dalībnieki	9
2.3. Dabaszgāzes vairumtirgus cenas	9
2.4. Dabaszgāzes tirgus produkti.....	11
2.5. Dabaszgāzes mazumtirgus cenas.....	11
Secinājumi.....	12

Ievads

[Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija](#) (turpmāk – Regulators) saskaņā ar Likuma "[Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem](#)" 7.panta pirmo daļu uzrauga sabiedrisko pakalpojumu sniegšanu regulējamās nozarēs, nodrošinot Likuma un citu regulējamo nozaru speciālo normatīvo aktu ievērošanu. Likuma 9.panta pirmās daļas 9.punkts noteic, ka Regulators pilda citas funkcijas, kas noteiktas nozares speciālajos normatīvajos aktos.

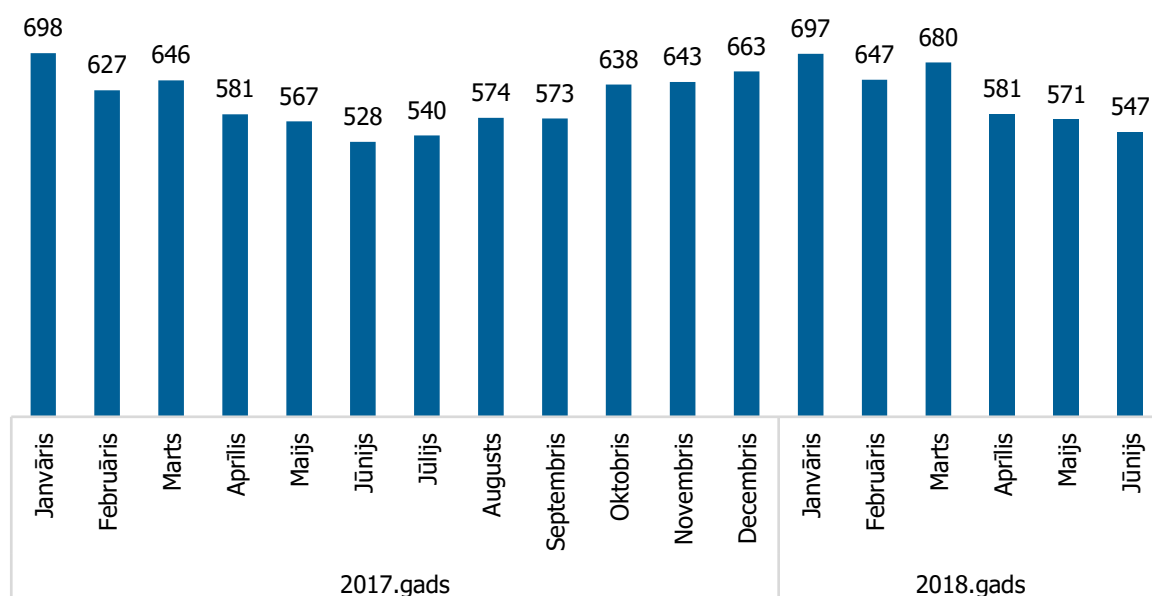
Saskaņā ar iepriekš minēto, izvirzītajiem stratēģiskajiem darbības virzieniem un 2018.gada Rīcības plānu Regulators ir sagatavojis elektroenerģijas un dabasgāzes tirgus apskatu par 2018.gada 2.ceturksni. Apskatā apkopoti dati par elektroenerģijas un dabasgāzes vairumtirgu un mazumtirgu, to struktūru, izveides specifiku, vienlaikus iezīmējot vispārīgās attīstības tendences.

1. Elektroenerģija

1.1. Elektroenerģijas patēriņš

2018.gada 2.ceturksnī Latvijā patērētais elektroenerģijas apjoms veidoja 1 699 GWh, kas attiecīgajā laika periodā saražotās elektroenerģijas apjumu pārsniedza par 7,12% (113 GWh). Tas nozīmē, ka vietējās elektroenerģijas ražošanas jaudas 2018.gada 2.ceturksnī nebija pilnībā pietiekamas, lai nosegtu kopējo elektroenerģijas patēriņu.

2017.gadā un 2018.gada pirmajā pusgadā patērētā elektroenerģija (GWh)

Elektroenerģijas patēriņš, tuvojoties vasaras sezonai, samazinās. Salīdzinot ar iepriekšējā gada attiecīgo laika periodu, 2017.gada 2.ceturksnī, elektroenerģijas patēriņš 2018.gada 2.ceturksnī būtiski neatšķiras un bija par 1,37% (23 GWh) augstāks, bet salīdzinājumā ar 2018.gada 1.ceturksni – par 16,06% (325 GWh) zemāks.

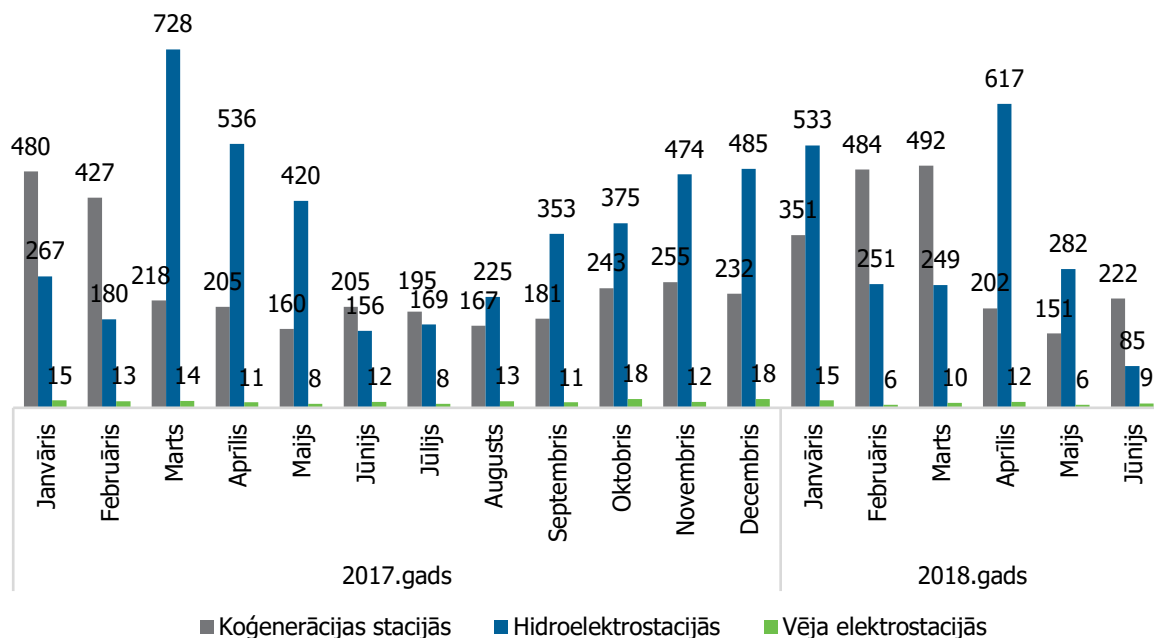
1.2. Saražotās elektroenerģijas apjoms

2018.gada 2.ceturksnī bruto saražotās¹ elektroenerģijas apjoms veidoja 1 586 GWh, no kā 62,04% (984 GWh) tika saražoti HES, savukārt 36,25% (575 GWh) koģenerācijas stacijās un 1,71% (27 GWh) vēja elektrostacijās.

¹ HES, koģenerācijas stacijās un vēja elektrostacijās saražotās elektroenerģijas kopsumma.

Vislielāko elektroenerģijas apjomu HES 2018.gada pirmajā pusgadā saražoja aprīļa mēnesī (617 GWh), kas skaidrojams ar šī gada vēlo pavasara iestāšanos, kad ledus iešana upēs sākās vien marta beigās. Turpmākos mēnešos sekoja straujš HES saražotā elektroenerģijas apjoma kritums, kas bija saistīts ar siltā laika iestāšanos un pazeminātu nokrišņu daudzumu.

2017.gadā un 2018.gada pirmajā pusgadā saražotie elektroenerģijas apjomi (GWh)

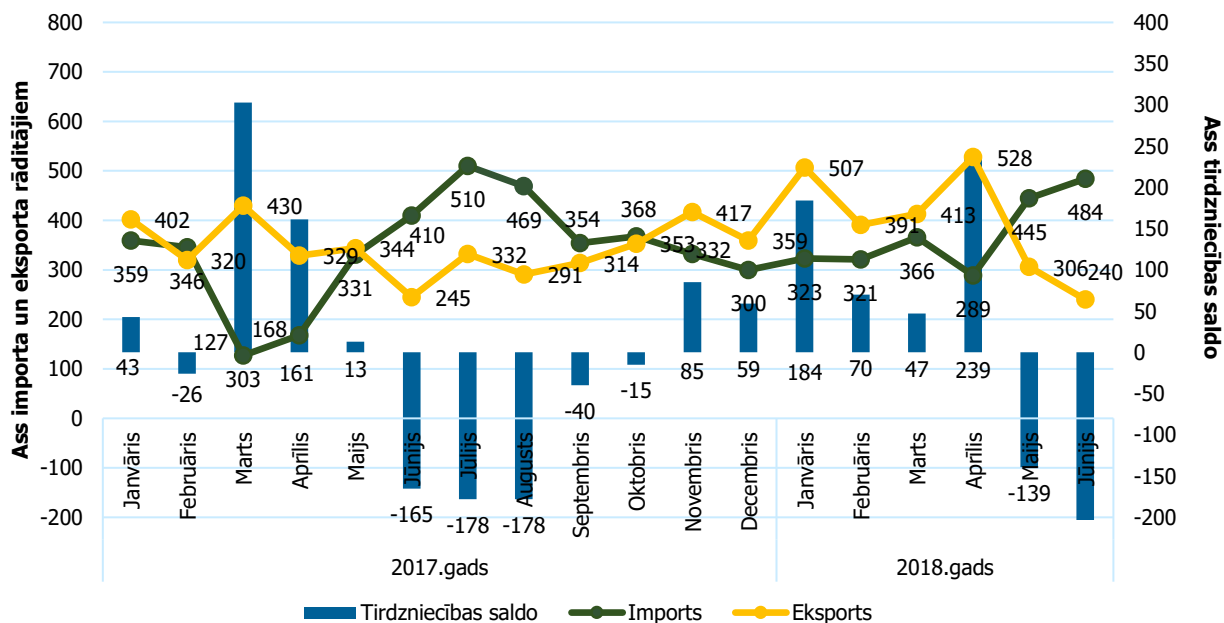
2018.gada 2.ceturksnī saražotās elektroenerģijas apjoms salīdzinājumā ar 2017.gada 2.ceturksni ir samazinājies par 7,41% (127 GWh). HES saražotās elektroenerģijas apjoma kritums pret 2017.gada 2.ceturksni ir 11,51% (128 GWh), vēja elektrostaciju saražotie elektroenerģijas apjomi ir samazinājušies par 12,90% (4 GWh), bet koģenerācijas stacijās ir vērojams neliels pieaugums par 0,88% (5 GWh). Kopumā, ņemot vērā sezonālos faktorus, 2018.gada 2.ceturksnis saražotās elektroenerģijas apjoma ziņā mēreni atšķiras no pērnā gada attiecīgā laika posma.

Salīdzinājumā ar 2018.gada 1.ceturksni, kad kopējais bruto saražotās elektroenerģijas apjoms veidoja 2 391 GWh, no kā 43,20% (1 033 GWh) tika saražoti HES, 55,50% (1 327 GWh) koģenerācijas stacijās un 1,30% (31 GWh) vēja elektrostacijās, kopējais 2018.gada 2.ceturksnī bruto saražotās elektroenerģijas apjoms ir samazinājies par 33,67% (805 GWh), kur koģenerācijas stacijās saražotās elektroenerģijas apjoms ir sarucis par 56,67% (752 GWh), HES – par 4,74% (49 GWh) un vēja elektrostacijās saražotais – par 12,90% (4 GWh).

1.3. Importa un eksporta struktūra

2018.gada 2.ceturksnī Latvija eksportēja 1 074 GWh un importēja 1 218 GWh elektroenerģijas. Importa pārsniegums pār eksportu 2018.gada 2.ceturksnī bija 13,41% (144 GWh). Salīdzinājumā ar 2017.gada 2.ceturksni importētais elektroenerģijas apjoms ir palielinājies par 33,99% (309 GWh), bet eksporta apjoms ir pieaudzis par 16,99% (156 GWh). Tirdzniecības saldo jeb starpība starp eksportu un importu ir samazinājusies no 301 GWh pozitīvas atzīmes 2018.gada 1.ceturksnī līdz negatīvai -144 GWh atzīmei 2018.gada 2.ceturksnī, kas vistiešākā veidā ir saistīts ar elektroenerģijas patēriņa pārsniegumu pār saražoto apjomu.

Elektroenerģijas importa un eksporta struktūra 2017.gadā un 2018.gada 1.ceturksnī (GWh)

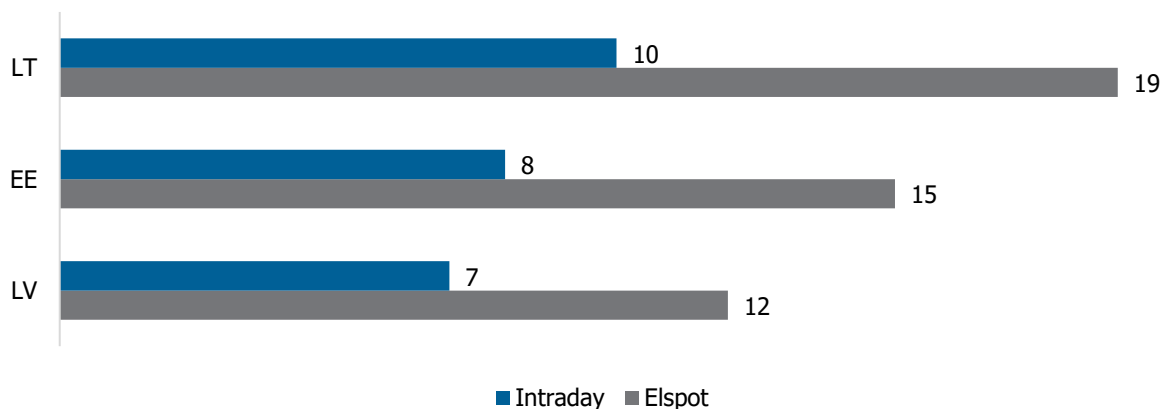
Lielāko elektroenerģijas daudzumu Latvijā saražo HES, attiecīgi elektroenerģijas izstrādes apjomu 2018.gada 2.ceturksnī būtiski ietekmēja sezonai netipiskie laikapstākļi ar zemu nokrišņu daudzumu. Tā rezultātā, patēriņam saglabājoties relatīvi nemainīgam, vietējie elektroenerģijas resursi izrādījās nepietiekami tā pilnīgai nosegšanai.

1.4. Elektroenerģijas vairumtirgus dalībnieki

Eiropas Ziemeļvalstu elektroenerģijas tirdzniecības birža (NP) ir lielākā elektroenerģijas birža Eiropā pēc pārdotajiem elektroenerģijas apjomiem, kura darbojas Norvēģijā, Zviedrijā, Dānijā, Somijā, Apvienotajā Karalistē, Igaunijā, Lietuvā, Latvijā un Vācijā. NP elektroenerģiju iespējams iegādāties nākamās dienas (*Elspot*) un tekošās dienas (*Intraday*) tirgū. Latvija no 2013.gada 3.jūnija ir pievienojusies *Elspot* un no 2013.gada 10.decembra *Intraday* tirgū.

Saskaņā ar [NP publiski pieejamiem datiem](#) 2018.gada 2.ceturkšņa beigās (30.06.2018.) *Elspot* Latvijas tirdzniecības apgabalā bija reģistrējušies 12 dalībnieki, Igaunijas tirdzniecības apgabalā – 15 dalībnieki, savukārt Lietuvas tirdzniecības apgabalā – 19 dalībnieki. *Intraday* biržā reģistrēto dalībnieku skaits Latvijas tirdzniecības apgabalā bija 7, Igaunijas tirdzniecības apgabalā – 8 dalībnieki, un Lietuvas tirdzniecības apgabalā – 10 dalībnieki.

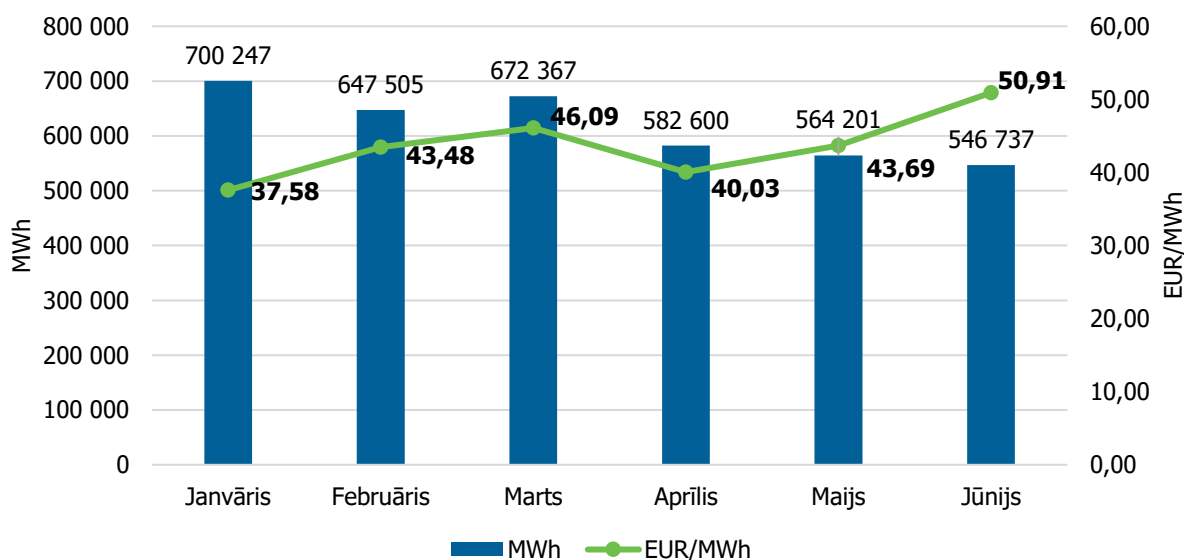
***Elspot* un *Intraday* reģistrēto dalībnieku skaits Latvijas, Igaunijas un Lietuvas tirdzniecības apgabalos 2018.gada 2.ceturkšņa beigās**

1.5. Elektroenerģijas vairumtirgus cenas

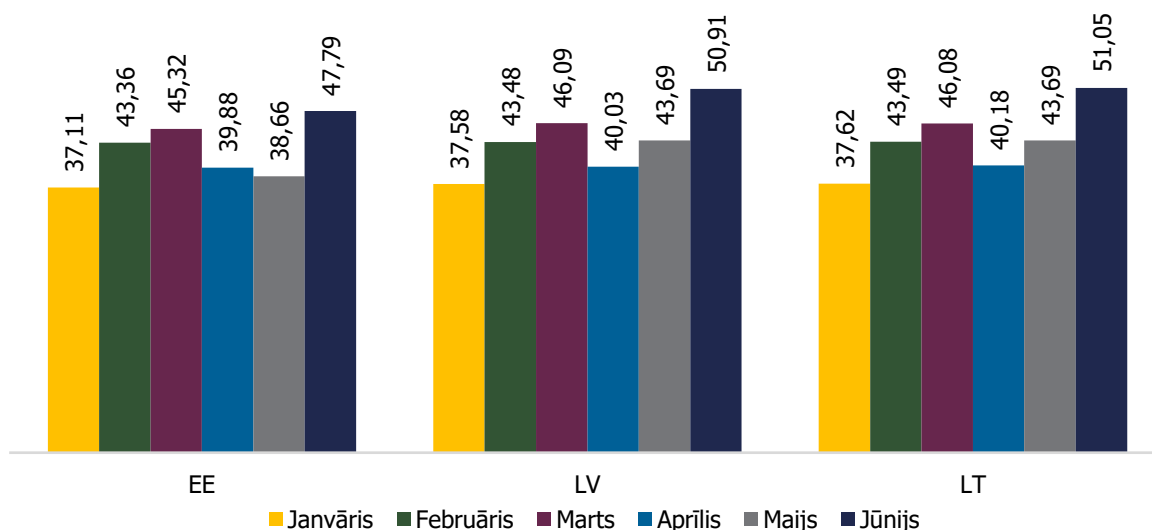
2018.gada 1.ceturksnis noslēdzās ar *Elspot* vidējo mēneša cenu² 46,09 EUR/MWh martā, pēc kā sekoja cenas kritums par 13,15% līdz 40,03 EUR/MWh 2018.gada aprīlī. Turpmākos divus mēnešus vidējā cena atkal pieauga par 9,14% līdz 43,69 EUR/MWh maijā un vēl par 16,53% jūnijā, sasniedzot šogad līdz šim augstāko vidējās mēneša cenas atzīmi 50,91 EUR/MWh. Kopējais 2018.gada 2.ceturksnī *Elspot* iepirktais apjoms bija 1 694 GWh, no kā 583 GWh tika iepirkti aprīlī, 564 GWh – maijā un 547 GWh – jūnijā.

***Elspot* elektroenerģijas iepirktie apjomi un vidējā mēneša cena Latvijas tirdzniecības apgabalā 2018.gada pirmajā pusgadā**

Līdzīgas *Elspot* mēneša vidējo cenu izmaiņas 2018.gada 2.ceturksnī bija vērojamas arī pārējās divās Baltijas valstīs – Lietuvā un Igaunijā.

Vidējā elektroenerģijas cena NP Latvijas, Lietuvas un Igaunijas cenu apgabalos 2018.gada pirmajā pusgadā (EUR/MWh)

Lietuvas tirdzniecības apgabalā mēneša vidējā cena samazinājās par 12,80% aprīlī (no 46,08 EUR/MWh martā līdz 40,18 EUR/MWh aprīlī), kam sekoja vidējās cenas pieaugums par 8,74% maijā (no 40,18 EUR/MWh aprīlī līdz 43,69 EUR/MWh maijā) un par 16,85% jūnijā (no

² [NP publiskotie organizētās tirdzniecības vietas dati.](#)

43,69 EUR/MWh maijā līdz 51,05 EUR/MWh jūnijā). Igaunijas tirdzniecības apgabalā mēneša vidējā cena samazinājās par 12,00% aprīlī (no 45,32 EUR/MWh martā līdz 39,88 EUR/MWh aprīlī) un par 3,06% maijā (no 39,88 EUR/MWh aprīlī līdz 38,66 EUR/MWh maijā), kam sekoja straujš cenas pieaugums par 23,62% jūnijā (no 38,66 EUR/MWh maijā līdz 47,79 EUR/MWh jūnijā).

1.6. Elektroenerģijas tirgus produkti

Visiem elektroenerģijas lietotājiem ir tiesības brīvi izvēlēties elektroenerģijas tirgotāju. 2018.gada 2.ceturkšņa beigās Regulatora uzturētajā [Elektroenerģijas tirgotāju reģistrā](#) bija reģistrēti 38 elektroenerģijas tirgotāji. Pārskata periodā tika izslēgti divpadsmit un reģistrēts viens jauns elektroenerģijas tirgotājs. Līdz 2018.gada jūnija beigām elektroenerģijas tirdzniecību faktiski bija uzsākuši vairāk nekā 76,00% no reģistrētajiem komersantiem.

Mājsaimniecības lietotājiem elektroenerģijas tirdzniecības līgumi pēc to veida iedalās mainīgas cenas, fiksētas cenas vai universālā pakalpojuma līgumos. Uz 2018.gada jūnija sākumu no visiem ar mājsaimniecības lietotājiem noslēgtajiem elektroenerģijas tirdzniecības līgumiem **[0,00 – 61,00%]**³ bija universālā pakalpojuma, **[0,00 – 32,00%]** fiksētas cenas un **[0,00 – 7,00%]** mainīgas cenas līgumi. Universālais pakalpojuma īpatsvars pakāpeniski samazinās. Ja 2017.gada 3.ceturksnī universālais pakalpojums veidoja **[0,00 – 77,00%]** no visiem ar mājsaimniecības lietotājiem noslēgtajiem līgumiem, tad 2017.gada 4.ceturksnī tas ir samazinājies līdz **[0,00 – 70,00%]**, 2018.gada 1.ceturksnī – līdz **[0,00 – 65,00%]**, bet 2018.gada 2.ceturksnī – jau līdz **[0,00-61,00%]**.

Juridiskajiem lietotājiem elektroenerģijas tirdzniecības līgumi pēc to veida iedalās mainīgas vai fiksētas cenas līgumos. Uz 2018.gada jūnija sākumu **[0,00 – 64,00%]** no juridiskajiem lietotājiem izvēlējās fiksētas cenas un **[0,00 – 36,00%]** mainīgas cenas elektroenerģijas līgumus. Salīdzinājumā ar 2018.gada 1.ceturksnī ir nedaudz pieaudzis mainīgas cenas līgumu īpatsvars.

1.7. Elektroenerģijas mazumtirgus cenas

Mājsaimniecības lietotāji

Mājsaimniecības lietotājiem vidējā svērtā elektroenerģijas cena 2018.gada 2.ceturksnī salīdzinājumā ar 2017.gada 2.ceturksnī ir pieaugusi par 1,44%. Savukārt pret 2018.gada 1.ceturksnī vidējās svērtās cenas pieaugums ir samērā neliels – 0,58%.

Apskatot atsevišķi lielākos elektroenerģijas tirgotājus, kuru kopējā tirgus daļa mājsaimniecību elektroenerģijas lietotāju segmentā sasniedza **[89,00 – 99,00%]** no kopējā pieprasījuma, 2018.gada 2.ceturksnī bija vērojams vidējo svērto elektroenerģijas cenu diapazons no **[35,00 – 45,00]** EUR/MWh līdz **[46,00 – 56,00]** EUR/MWh un attiecīgo tirgotāju segmenta ietvaros piedāvātā vidējā svērtā cena bija **[45,00 – 55,00]** EUR/MWh.

Juridiskie lietotāji

Juridiskajiem lietotājiem vidējā svērtā elektroenerģijas cena 2018.gada 2.ceturksnī salīdzinājumā ar 2017.gada 2.ceturksnī pieaugusi par 4,89%. Turpretim salīdzinājumā ar 2018.gada 1.ceturksnī elektroenerģijas vidējā svērtā cena 2018.gada 2.ceturksnī ir samazinājusies par 1,19%.

Apskatot atsevišķi lielākos elektroenerģijas tirgotājus, kuru kopējā tirgus daļa juridisko elektroenerģijas lietotāju segmentā sasniedza **[89,00 – 99,00%]** no kopējā pieprasījuma, 2018.gada 2.ceturksnī bija vērojams vidējo svērto elektroenerģijas cenu diapazons no **[30,00 – 40,00]** EUR/MWh līdz **[50,00 – 60,00]** EUR/MWh un attiecīgo tirgotāju segmenta ietvaros piedāvātā vidējā svērtā cena bija **[35,00 – 45,00]** EUR/MWh.

³ Ierobežotas pieejamības informācijas atspoguļošanas nolūkos, dati 1.6., 1.7. un 2.5. sadaļās norādīti aptuvenā diapazonā.

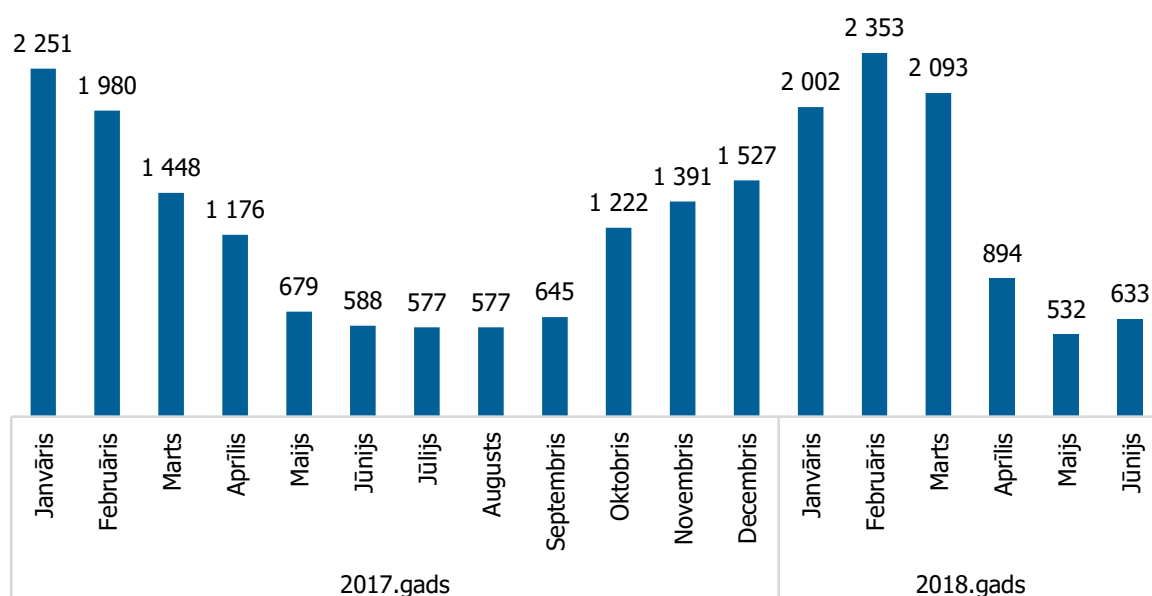

2. Dabaszgāze

2.1. Dabaszgāzes patēriņš

2018.gada 2.ceturksnī gala lietotājiem tika piegādāta dabaszgāze 2 059 GWh apjomā. Kopējais dabaszgāzes patēriņš 2018.gada 2.ceturksnī salīdzinājumā ar 2017.gada 2.ceturksni ir samazinājies par 15,74% (385 GWh), bet salīdzinājumā ar 2018.gada 1.ceturksni – par 68,07% (4 389 GWh).

Dabaszgāzes patēriņš 2017.gadā un 2018.gada pirmajā pusgadā (GWh)

Ņemot vērā, ka dabaszgāzes patēriņš ir ciklisks un cieši saistīts ar gaisa temperatūras izmaiņām, 2018.gada 2.ceturksnī, iestājoties netipiski siltiem laikapstākļiem, tas ievērojami samazinājās. Papildus iepriekš minētajiem sezonālajiem faktoriem, dabaszgāzes patēriņu ietekmēja arī koģenerācijas staciju pieprasījums pēc dabaszgāzes, kas tiek izmantota kā izejviela elektroenerģijas ražošanai. Ja aprīlī HES saražotās elektroenerģijas apjoms bija pietiekams, lai nosegtu attiecīgā mēneša elektroenerģijas patēriņu, tad jūnijā situācija bija pretēja – samazinoties HES ražotspējai ūdens līmeņa krituma dēļ, tika sekmēta dabaszgāzes kā alternatīva energoresursa izmantošana, līdz ar ko ir vērojams tās patēriņa pieaugums salīdzinot ar pērnā gada attiecīgo mēnesi un 2018.gada maiju.

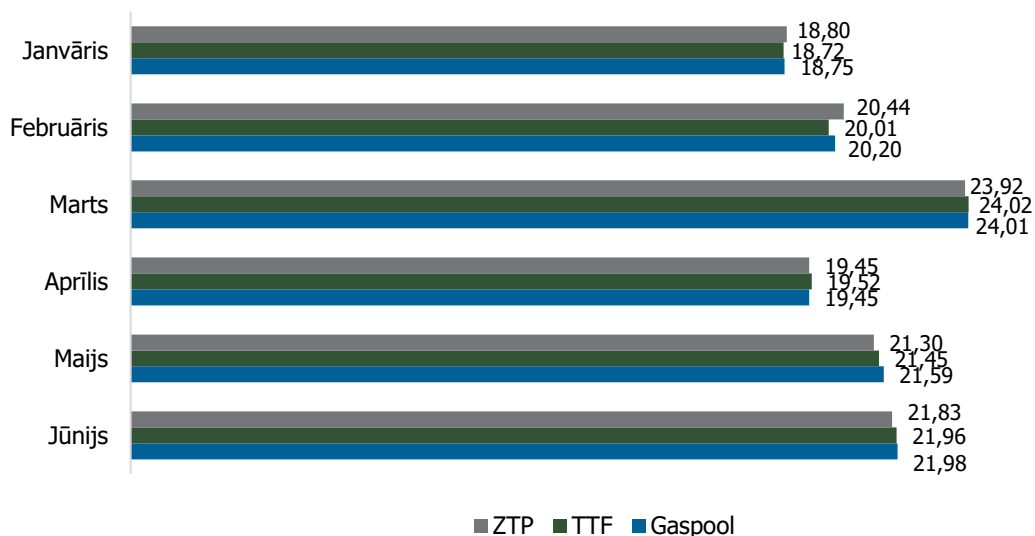
2.2. Dabaszgāzes vairumtirgus dalībnieki

Dabaszgāzes vairumtirgus dalībnieki, kuri 2018.gada 2.ceturksnī aktīvi izmantoja dabaszgāzes pārvades sistēmu, bija septiņi Latvijas komersanti, divi Lietuvas komersanti un četri Igaunijas komersanti.

2.3. Dabaszgāzes vairumtirgus cenas

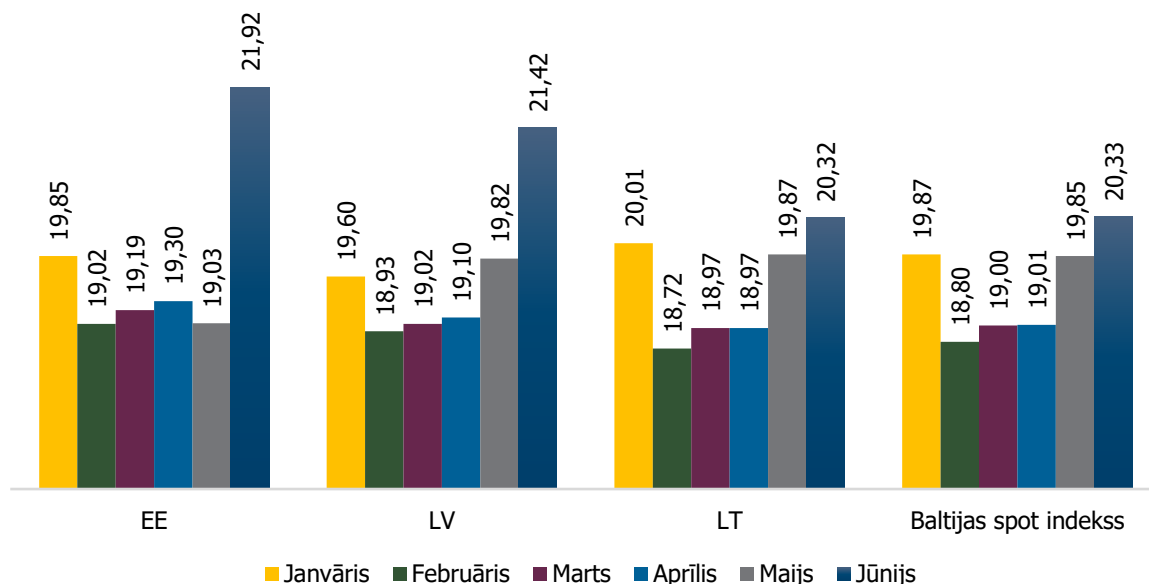
Vācijas *Gaspool* un Nīderlandes TTF ir Baltijas valstīm tuvākās dabaszgāzes tirdzniecības biržas, tāpēc vairumtirgus cenas apskatītas tieši šajos tirdzniecības centros. Papildus tam apskatīta arī vidējā cena Beļģijas ZTP. 2018.gada 2.ceturksnī visaugstākā dabaszgāzes *spot* cena bija novērojama jūnijā, kad tā sasniedza 21,98 EUR/MWh *Gaspool* biržā. Savukārt viszemākā dabaszgāzes *spot* cena 19,45 EUR/MWh bija aprīlī *Gaspool* un ZTP. Pusgada griezumā raugoties, visās dabaszgāzes tirdzniecības biržās visaugstākās cenas bija martā, bet viszemākās – janvārī.

Gaspool, TTF un ZTP vidējās *spot* cenas 2018.gada pirmajā pusgadā (EUR/MWh)

Kopējie iepirktie un pārdotie dabasgāzes apjomi Baltijas valstīs 2018.gada 2.ceturksnī veidoja 519 GWh, kas salīdzinājumā ar 2018.gada 1.ceturksni (177 GWh) ir gandrīz trīskāršs pieaugums. Gandrīz visu no 2018.gada 2.ceturksnī GET Baltic biržā pārdotā un iepirtā apjoma nodrošināja Lietuva. Lietuvas īpatsvars GET Baltic biržas iepirtajos un pārdotajos apjomos 2018.gada 2.ceturksnī bija 94,81% (492 GWh) un 97,58% (507 GWh), Latvijas – 3,64% (19 GWh) un 1,21% (6 GWh), Igaunijas – 1,56% (8 GWh) un 1,21% (6 GWh). 2018.gada 2.ceturksnī GET Baltic vidējā svērtā cena bija diapazonā no 18,97 EUR/MWh aprīlī Lietuvas tirdzniecības apgabalā līdz 21,92 EUR/MWh jūnijā Igaunijas tirdzniecības apgabalā. Pusgada griezumā raugoties, visos Baltijas tirdzniecības apgabalos dabasgāzes cenas viszemākās bija februārī, bet visaugstākās – jūnijā.

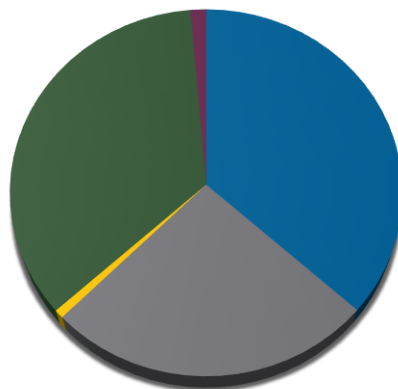
GET Baltic biržas vidējā dabasgāzes cena Baltijā 2018.gada pirmajā pusgadā⁴

⁴ Baltijas *spot* indekss ir GET Baltic biržā izmantotais dabasgāzes vidējās svērtās reģionālās vairumtirdzniecības cenas kumulatīvais referenču rādītājs.

2018.gada 2.ceturksnī lielākā daļa vairumtirgū iegādātās dabasgāzes tika iepirkta VTP⁵, kam sekoja darījumi uz Latvijas-Krievijas robežas un darījumi uz Latvijas-Lietuvas robežas.

Dabasgāzes iegādes vietu izmantošana 2018.gada 2.ceturksnī

- VTP Latvijā
- Latvijas valsts robeža (Karksi)
- GetBaltic birža
- Latvijas valsts robeža (Kiemeni GMP)
- Latvijas valsts robeža (Korneti)

2.4. Dabasgāzes tirgus produkti

Uz 2017.gada 3.aprīli, kad dabasgāzes tirgotāji varēja uzsākt dabasgāzes tirdzniecību, [Dabasgāzes tirgotāju](#) reģistrā bija reģistrēti 15 tirgotāji. 2018.gada 2.ceturksņa beigās (30.06.2018.) minētajā reģistrā bija reģistrējušies 36 dabasgāzes tirgotāji. 2018.gada 2.ceturksnī tika izslēgti divi un reģistrēti divi jauni dabasgāzes tirgotāji. Līdz 2018.gada jūnija beigām dabasgāzes tirdzniecību bija uzsākuši aptuveni 25,00% no reģistrētajiem dabasgāzes tirgotājiem.

Gan mājsaimniecības lietotājiem, gan juridiskajiem lietotājiem dabasgāzes tirdzniecības līgumi pēc to veida iedalās fiksētas cenas (bez maiņas iespējām) un mainīgas cenas līgumos. Mainīgas cenas produkts nozīmē, ka dabasgāzes tirdzniecības cena ir piesaistīta naftas produktu cenām vai Eiropas gāzes indeksiem (*Gaspool/DE*, *TTF* u.c.). Fiksētas cenas produkts savukārt nozīmē nemainīgu dabasgāzes tirdzniecības cenu visa līguma termiņa laikā, kas tiek slēgts uz laiku no 3 līdz 12 mēnešiem.

Uz 2018.gada jūnija sākumu gandrīz visi ar mājsaimniecības lietotājiem noslēgtie dabasgāzes tirdzniecības līgumi bija fiksētas cenas, un tikai 0,01% no visiem ar mājsaimniecības lietotājiem noslēgtajiem līgumiem bija mainīgas cenas.

Juridisko lietotāju sektorā situācija ir pretēja, un lielākā daļa noslēgto dabasgāzes tirdzniecības līgumu ir mainīgas cenas. Uz 2018.gada jūnija sākumu 90,92% no visiem līgumiem bija mainīgas cenas un tikai 9,08% fiksētas cenas līgumi.

2.5. Dabasgāzes mazumtirgus cenas

Dabasgāzes vidējā svērtā mazumtirgus cena juridiskajiem lietotājiem 2018.gada 2.ceturksnī bija **[17,00 – 27,00] EUR/MWh**, un atkarībā no izvēlēta dabasgāzes tirgotāja bija diapazonā no **[15,00 – 25,00] EUR/MWh** līdz **[20,00 – 30,00] EUR/MWh**. Salīdzinājumā ar 2018.gada 1.ceturksni dabasgāzes vidējā svērtā mazumtirgus cena juridiskajiem lietotājiem ir samazinājusies par 11,31%.

⁵ VTP – vieta, kura nav fiziski noteikta pārvades sistēmā un kurā notiek dabasgāzes nodošana bez nepieciešamības sistēmas lietotājam veikt jaudas produktu rezervēšanu.

Secinājumi

Ņemot vērā apkopoto informāciju, nozaru datus balstītus aprēķinus un veikto tirgus analīzi, iespējams secināt:

1. Iestājoties sezonai netipiski siltiem laikapstākļiem, kas ietekmēja arī upju pieteces līmeņus un samazināja nokrišņu daudzumu, 2018.gada 2.ceturksnī patērētā elektroenerģija (1 699 GWh) pārsniedza attiecīgajā laika periodā saražoto elektroenerģiju (1 586 GWh) par 7,12% (113 GWh), kas galvenokārt skaidrojams ar HES saražoto elektroenerģijas apjomu kritumu;
2. Saistībā ar elektroenerģijas patēriņa pārsniegumu pār saražoto 2018.gada 2.ceturksnī Latvijā importētās elektroenerģijas apjoms (1 218 GWh) pārsniedza eksportēto apjomu (1 074 GWh) par 13,41% (144 GWh). Vienlaikus salīdzinājumā ar 2017.gada 2.ceturksni ir pieaudzis gan importētais elektroenerģijas apjoms (+33,99%; 309 GWh), gan eksportētais apjoms (+16,99%; 156 GWh);
3. 2018.gada 2.ceturksnī *Elspot* vidējā mēneša elektroenerģijas cena Latvijas tirdzniecības apgabalā bija diapazonā no 40,03 EUR/MWh aprīlī līdz 50,91 EUR/MWh jūnijā;
4. 2018.gada 2.ceturksnī vērojama elektroenerģijas biržas cenu kāpums Baltijas valstīs, tai skaitā Latvijas tirdzniecības apgabalā, galvenokārt bija saistīts ar ilgstošu sausumu, kas rezultējās HES jaudu samazinājumā. Vienlaikus cenu kāpumu sekmēja arī apkopes darbi *Forsmarkas*, *Olkiluoto* un *Ringhalsas* atomelektrostacijās, kā arī starpvalstu pārvades kapacitāšu ierobežojumi, kuru iemesls bija plānotās tehniskās apkopes aktivitātes un epizodiskie, neplānotie remontdarbi;
5. Mājsaimniecības lietotāji universālā pakalpojuma elektroenerģijas tirdzniecības līgumus pakāpeniski aizvieto ar fiksētas cenas līgumiem un nedaudz lēnāk ar mainīgas cenas līgumiem. Uz 2018.gada jūnija sākumu no visiem ar mājsaimniecības lietotājiem noslēgtajiem elektroenerģijas tirdzniecības līgumiem **[0,00 – 61,00%]** bija universālā pakalpojuma, **[0,00 – 32,00%]** fiksētas cenas un **[0,00 – 7,00%]** mainīgas cenas līgumi;
6. Mazumtirgus vidējā svērtā elektroenerģijas cena mājsaimniecības lietotājiem 2018.gada 2.ceturksnī bija **[45,00 – 55,00]** EUR/MWh, kur vidējās svērtās cenas pieaugums salīdzinājumā ar 2017.gada 2.ceturksni bija 1,44%, bet salīdzinājumā ar 2018.gada 1.ceturksni vien 0,58%;
7. Mazumtirgus vidējā svērtā elektroenerģijas cena juridiskajiem lietotājiem 2018.gada 2.ceturksnī bija **[35,00 – 45,00]** EUR/MWh, kur salīdzinājumā ar 2017.gada 2.ceturksni vērojams vidējās svērtās cenas pieaugums par 4,89%, turpretim salīdzinājumā ar 2018.gada 1.ceturksni – vidējās svērtās cenas samazinājums par 1,19%;
8. 2018.gada 2.ceturksnī, pateicoties netipiski siltiem laikapstākļiem, ievērojami samazinājās dabasgāzes patēriņš, kas salīdzinājumā ar 2017.gada 2.ceturksni bija par 15,74% (385 GWh) zemāks, bet salīdzinājumā ar 2018.gada 1.ceturksni – par 68,07% (4 389 GWh) zemāks;
9. Mazumtirgus vidējā svērtā dabasgāzes cena juridiskajiem lietotājiem 2018.gada 2.ceturksnī bija **[17,00 – 27,00]** EUR/MWh, kur vidējās svērtās cenas samazinājums salīdzinājumā ar 2017.gada 2.ceturksni bija 11,31%.